



FÄRDPLAN

– ETT MODERNT
INNOVATIONSSYSTEM

Sara Johansson

Jönköping International Business School

sara.johansson@ju.se

MEGATRENDER



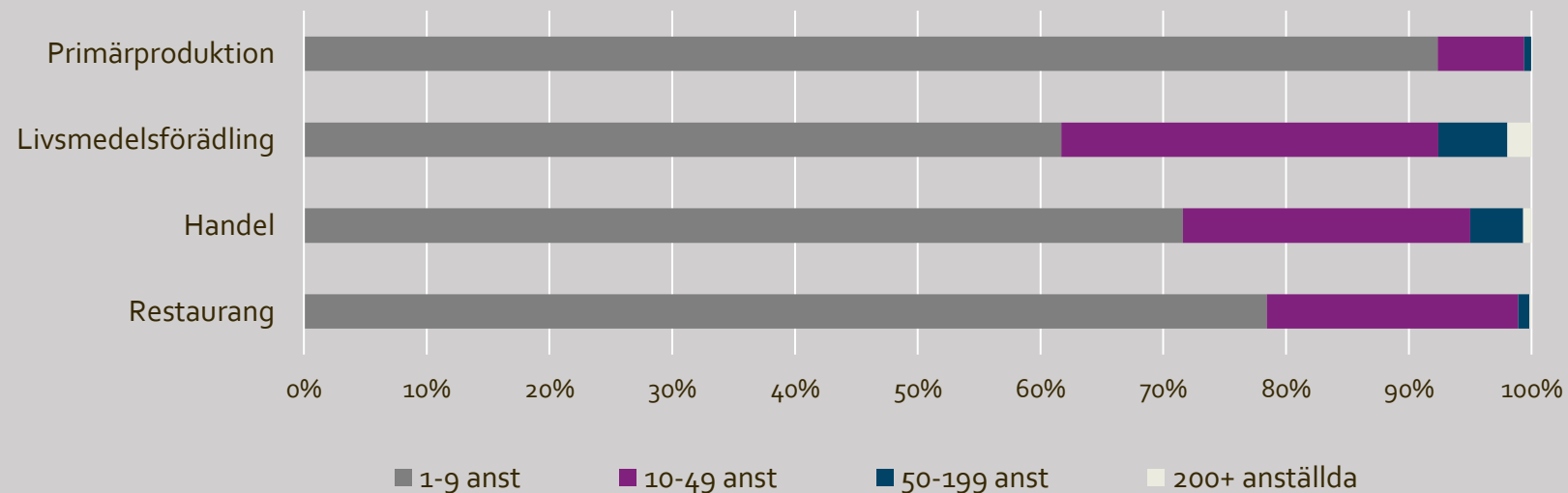
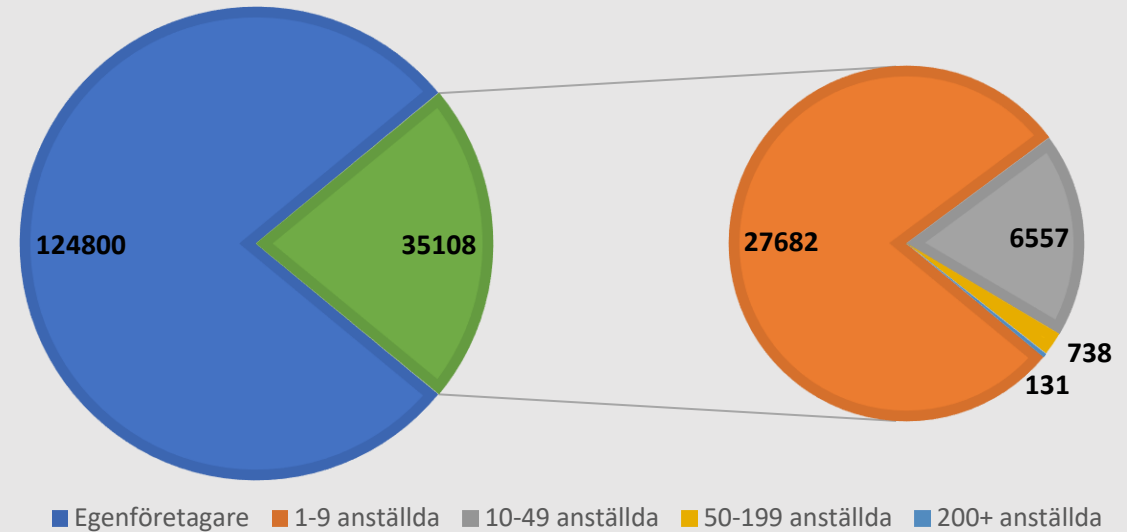
- Globalisering och lokalisering
- Automatisering
- Digitalisering
- Grön omställning
- Krishantering och beredskap

INNOVATION – VEKTYG FÖR ATT MÖTA SAMHÄLLSUTMANINGAR



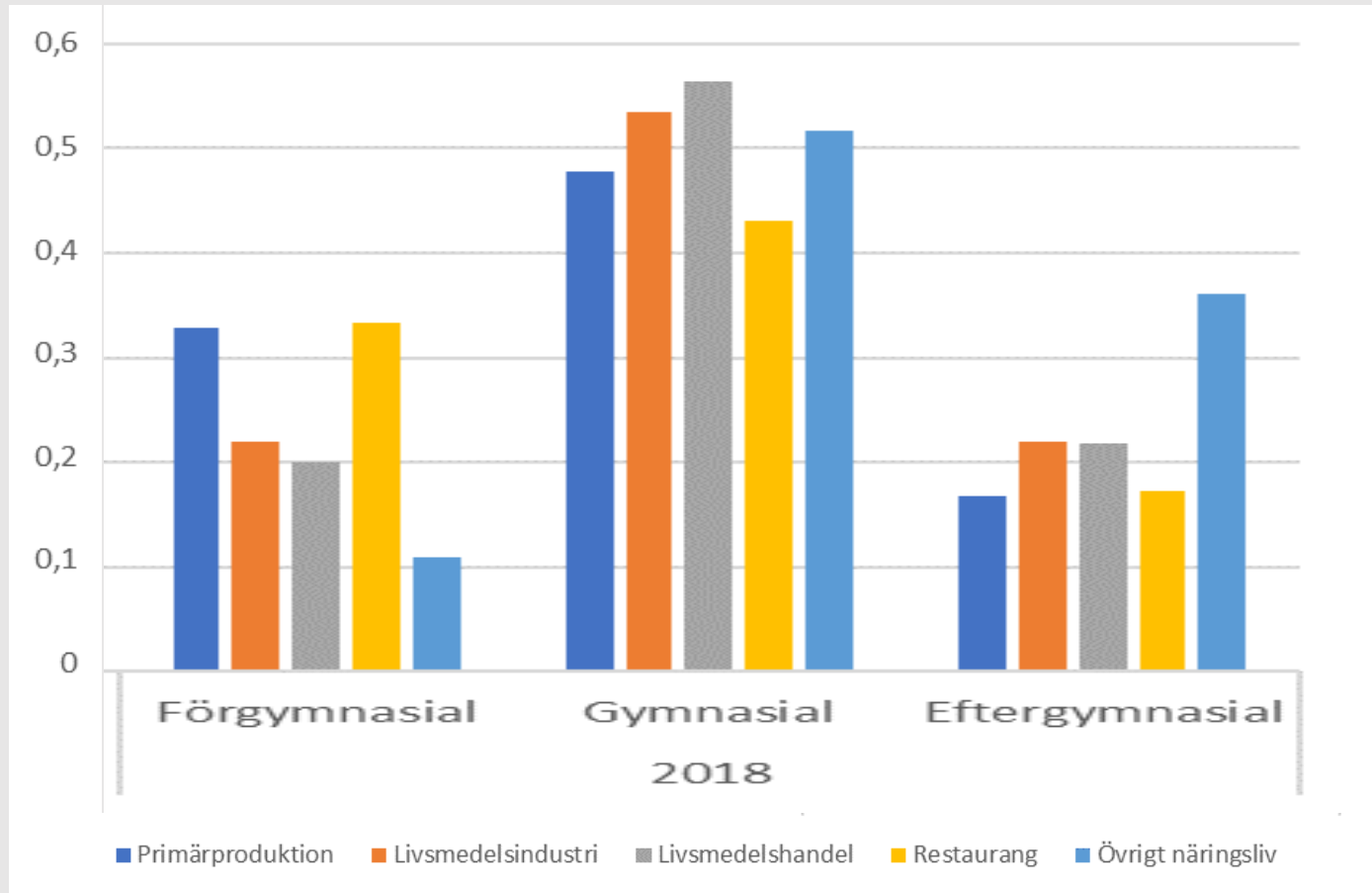
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR INNOVATION I LIVSMEDELSKEDJAN

Antal företag per storleksklass i livsmedelskedjan, 2021



UTBILDNINGSNIVÅ I LIVSMEDELSKEDJAN

Utbildningsnivå i livsmedelskedjan 2018 (procent av alla sysselsatta)

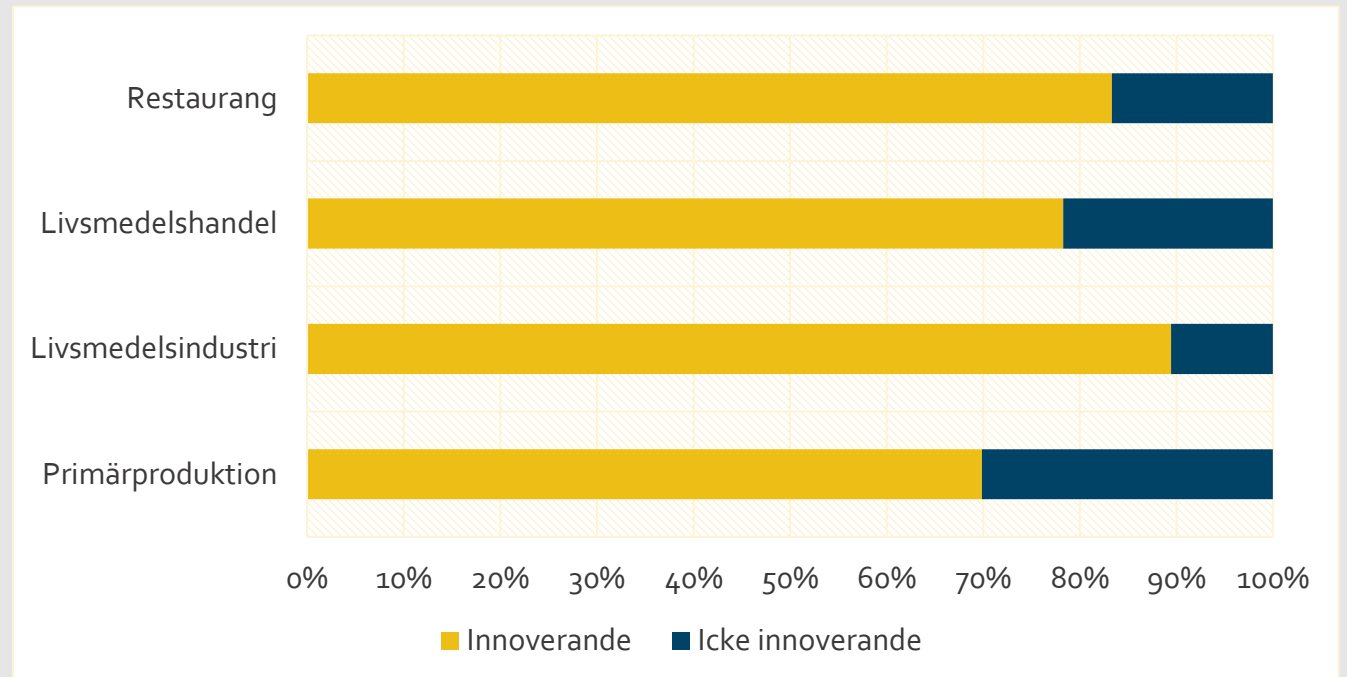


INNOVATION I LIVSMEDELSKEDJAN

- *Har företaget under perioden 2017 – 2019 introducerat en ny eller väsentligt förbättrad*
- *produkt,*
- *process,*
- *organisation,*
- *marknadsföringsmetod?*

(OECD, 2005. The Oslo Manual))

Andel företag som innoverar

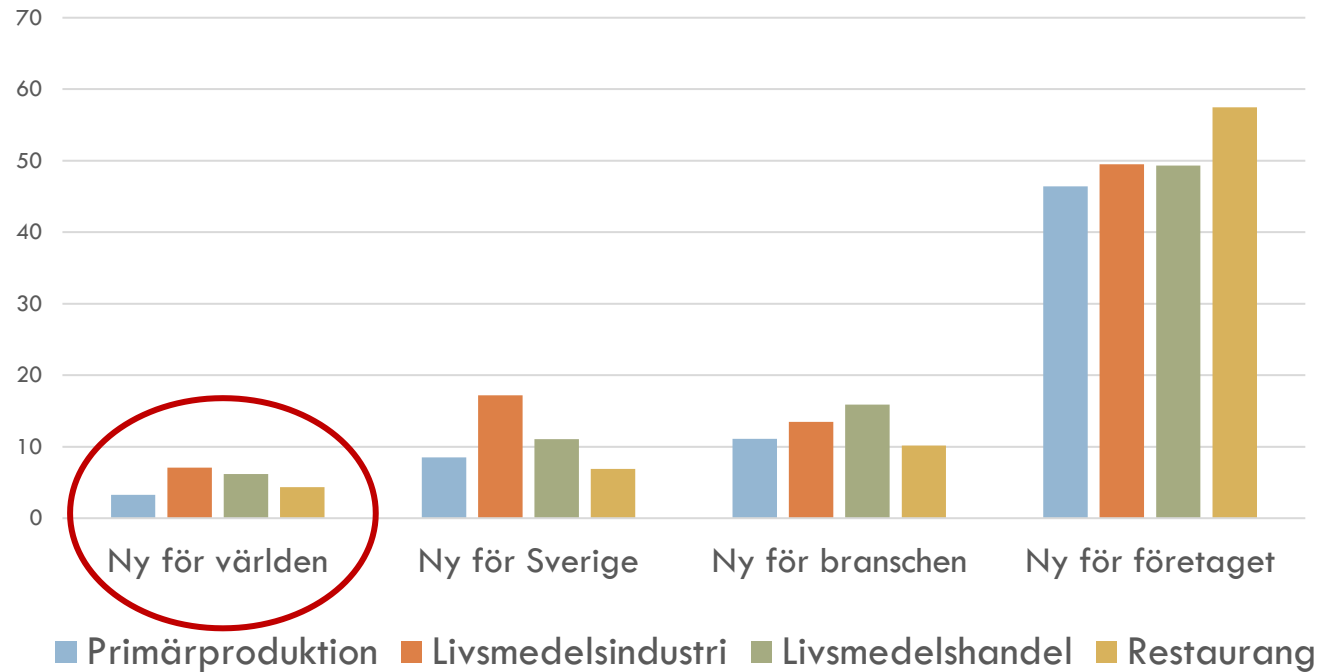


INNOVATIONSHÖJD I LIVSMEDELSKEDJANS LED

Är innovationen ny för

- *Världsmarknaden?*
- *Svenska marknaden?*
- *Den egna branschen?*
- *Ny enbart för det egna företaget?*

Innovationshöjd i livsmedelskedjan (andel (%) av alla respondenter)



Kostnaden för livsmedelssystemets gröna omställning betalas huvudsakligen av de närmare 70 000 småföretag som finns i primärledet.

För att denna omställning ska vara ekonomiskt hållbar måste det på sikt finnas en betalningsvilja på marknaden för livsmedel som produceras med hänsyn till klimat, miljö och djurskydd.

LIVSMEDELSSTRATEGIN (2017):

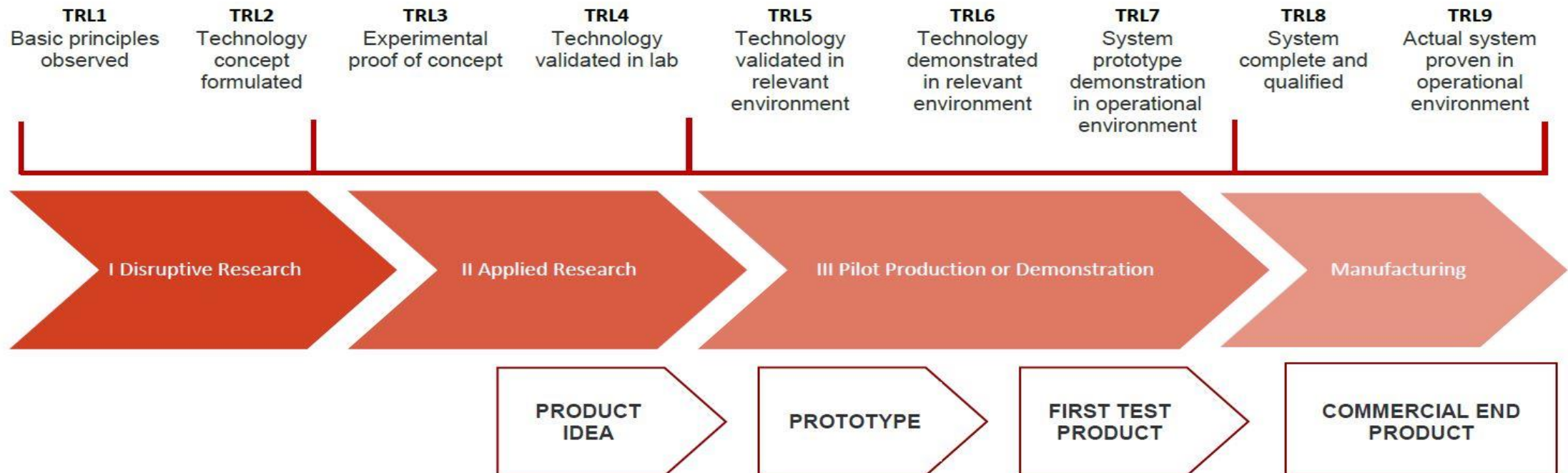
“Innovation är avgörande för den långsiktiga produktivetsutvecklingen hos företag och därmed för tillväxt och framtida välbefinnande.”

”Innovation handlar om nya eller bättre sätt att skapa värden för samhälle, företag och individer och nya sätt att möta samhällsutmaningar.”

”Avgörande för utvecklingen är att kunskaps- och innovationssystemet fungerar så att forskningsresultat och ny kunskap utvecklas i samverkan mellan lärosäten, industriforskningsinstitut, företag och övriga relevanta delar av samhället.”

Linjär innovationsprocess

- En linjär process som startar med forskning och avslutas med introduktion av en ny produkt eller implementering av en ny process eller metod.



INNOVATIONSSYSTEM

Innovation är en

- Interaktiv process
- Mångfald av kunskaper och kompetenser
- Involverar flera aktörer

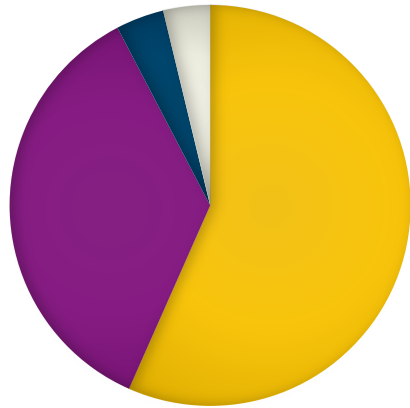
Förmågan till innovation beror inte bara på kapaciteter hos enskilda företag, organisationer eller institutioner utan också på hur dessa olika aktörer interagerar och samverkar med varandra.

Trippel Helix



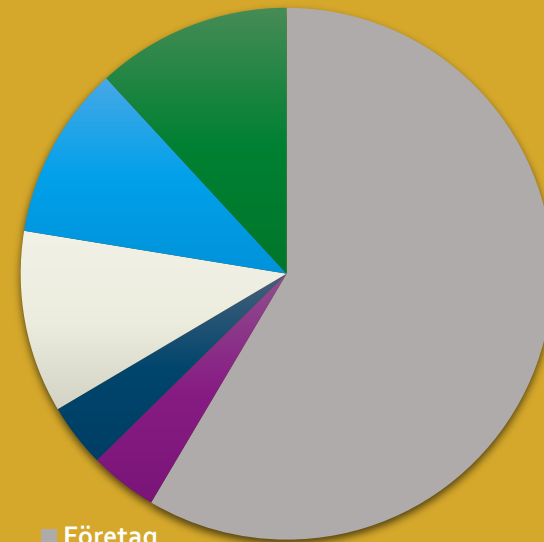
INNOVATIONSSAMVERKAN

*Utvecklades innovationen på egen hand
eller i samarbete med annan aktör?*

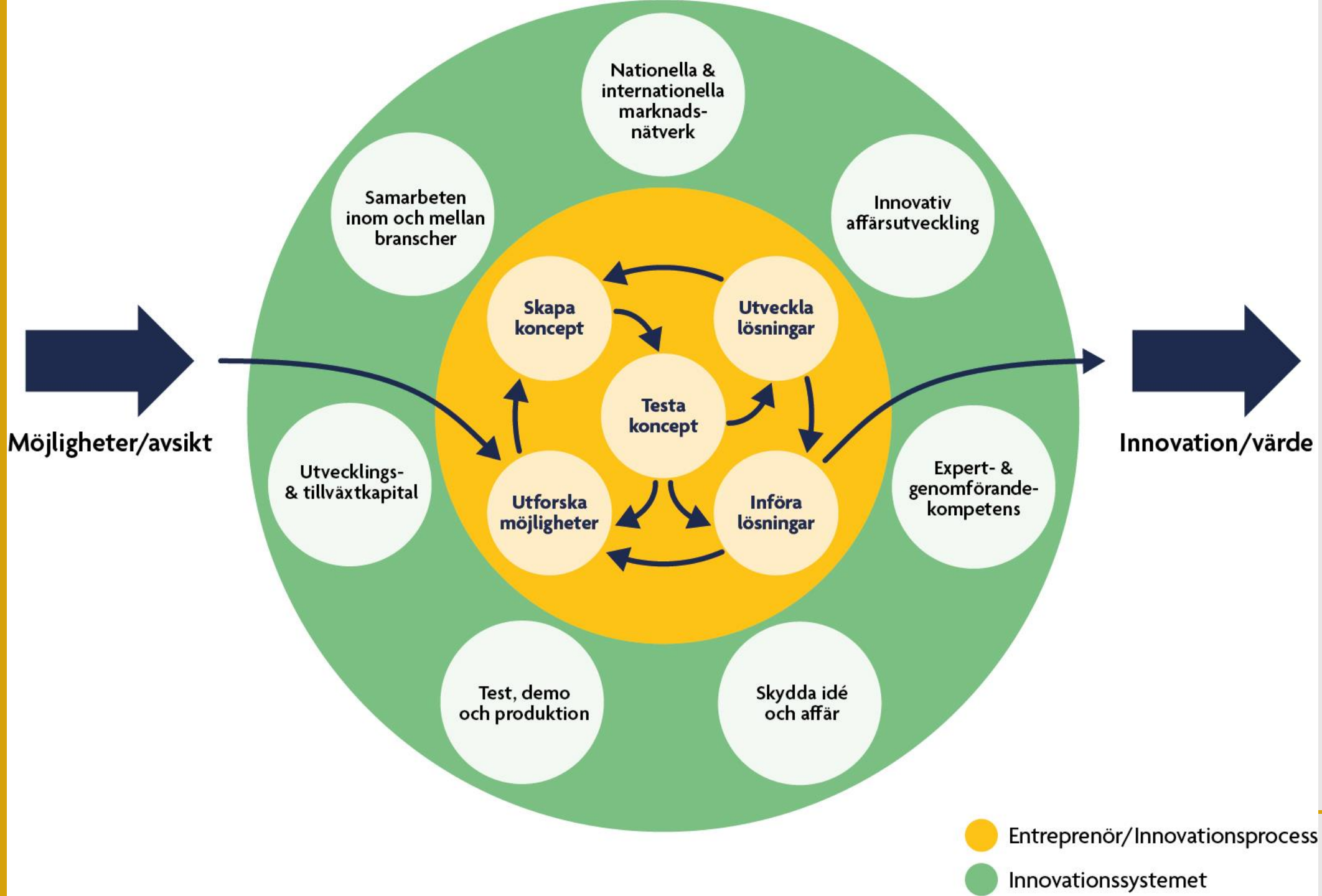


- Enbart inom det egna företaget
- Tillsammans med extern aktör
- Helt av en extern aktör
- Vet ej

*Vilken samarbetsaktör är mest värdefull för
företagets innovationsarbete?*

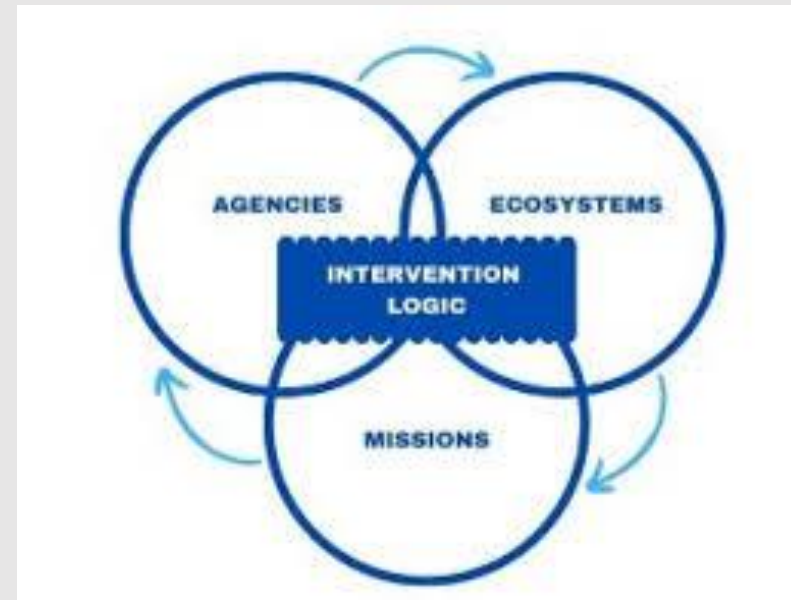


- Företag
- Universitet/Högskola
- FoU-institut/Teknik-innovationskonsult
- Branschorganisation
- Annan
- Vet ej

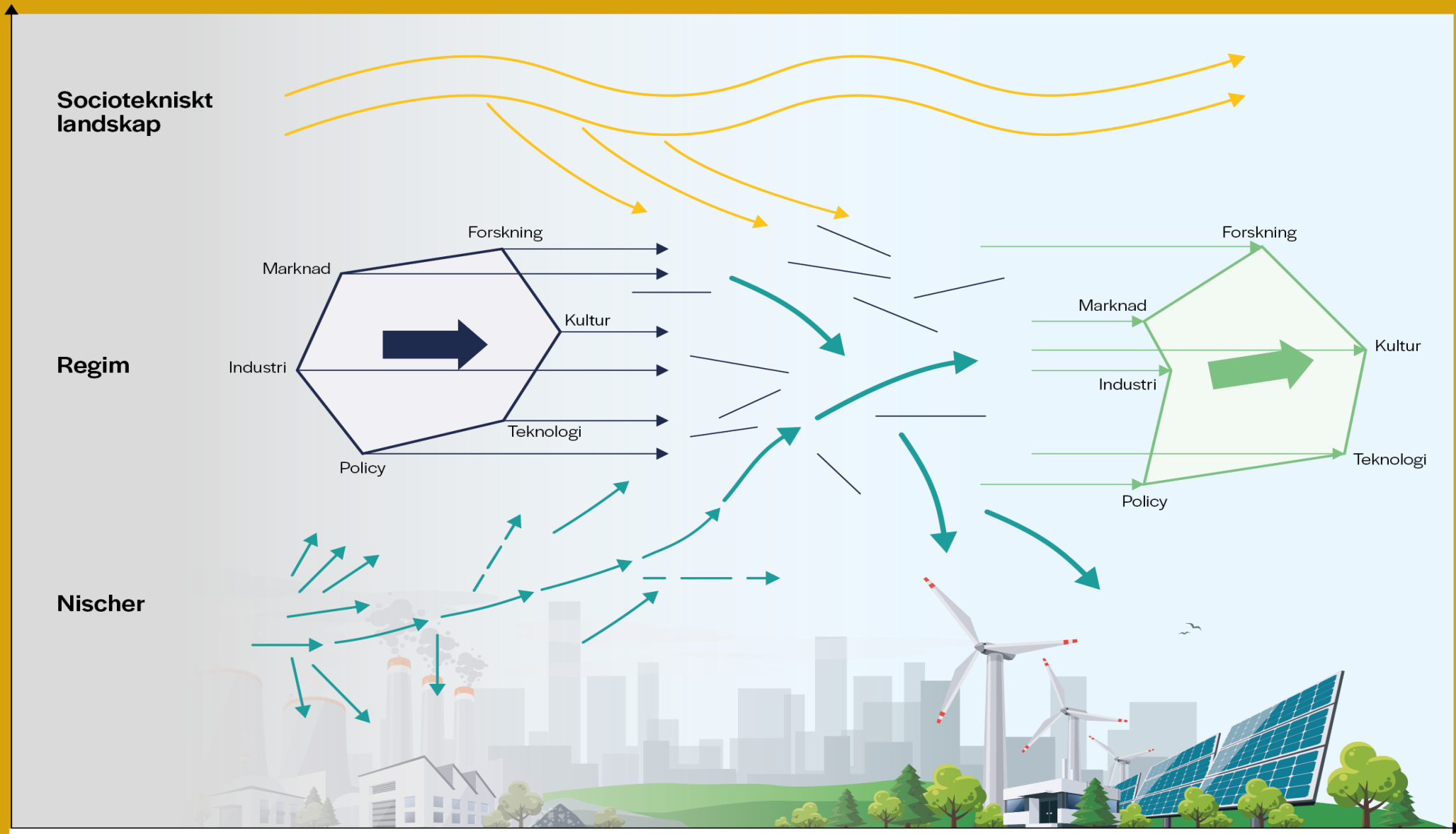


TREDJE GENERATIONENS INNOVATIONSPOLITIK

- Missionsdriven innovation
- Systemperspektiv
- Transformativ omställning



SOCIOTEKNISKT SYSTEM



SYSTEMETS FUNKTIONALITET

Systemomställning drivs av entreprenörer och intraprenörer som utmanar etablerade mönster i utforskandet av nya affärsmöjligheter,

och

av det förändringstryck som kommer av att det finns en konkurrens om marknadsandelar.

- Direktionalitet
- Experimenterande
- Artikulerad efterfrågan
- Koordinering och lärande



Förutsätter ett innovationssystem som

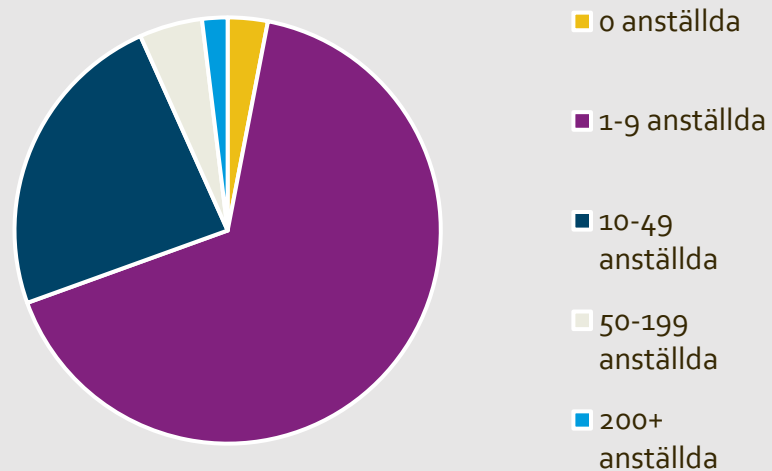
- Samlar och koordinerar aktörer
 - stöttar experimenterande
 - arbetar marknadsorienterat
 - Stöttar kunskapsutveckling och lärande
-

LIVSMEDELSKEDJAN SOM SOCIOTEKNISKT SYSTEM

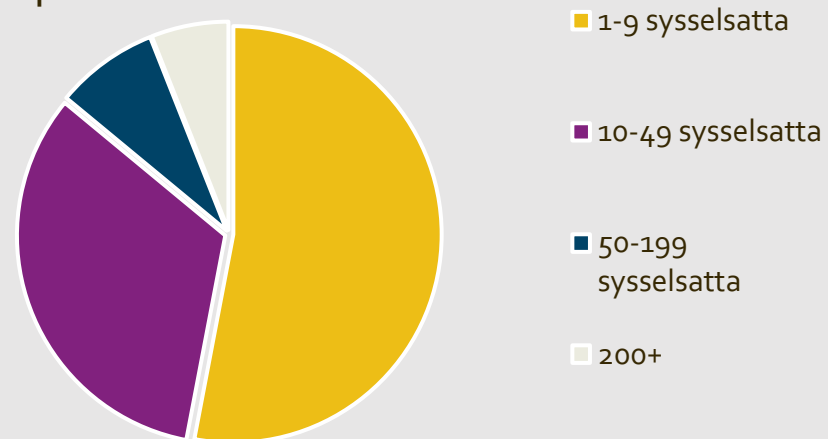
- Stark regim – finns det nischer som utmanar?
- Tydlig direktionalitet – men svarar den mot en artikulerad efterfrågan?
- Experimenterade – finns entreprenörerna?
- Artikulerad efterfrågan – men policydriven omställning
- Koordinering? – Sweden Food Arena jobbar på det...

LIVSMEDELSKEDJANS TRANSFORMATIVA KAPACITET

Alla innoverande företag



Företag som gjort innovation som är ny
på världsmarknaden



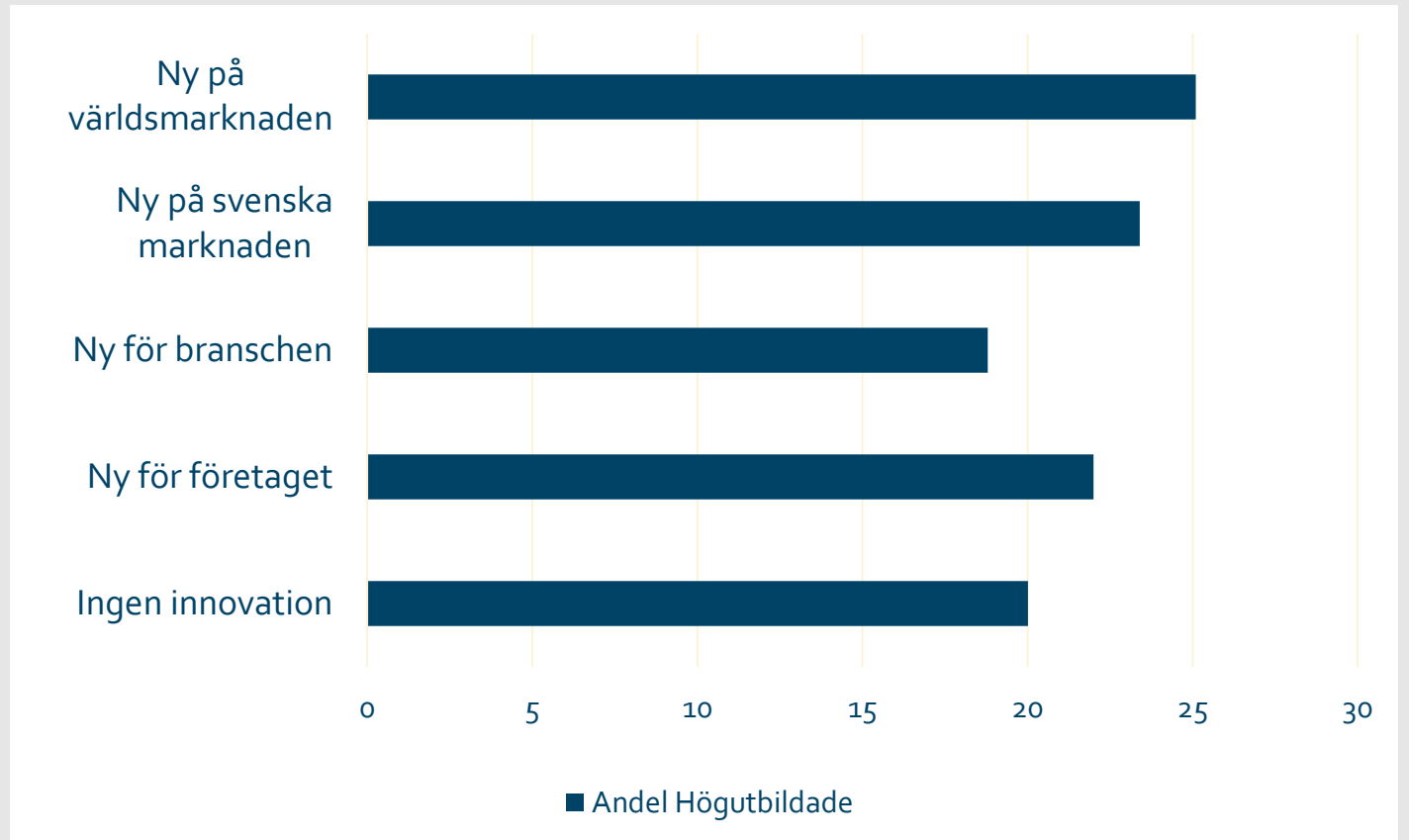


VAD SÄRSKILJER FÖRETAG SOM GÖR
INNOVATIONER MED STORT NYHETSVÄRDE?



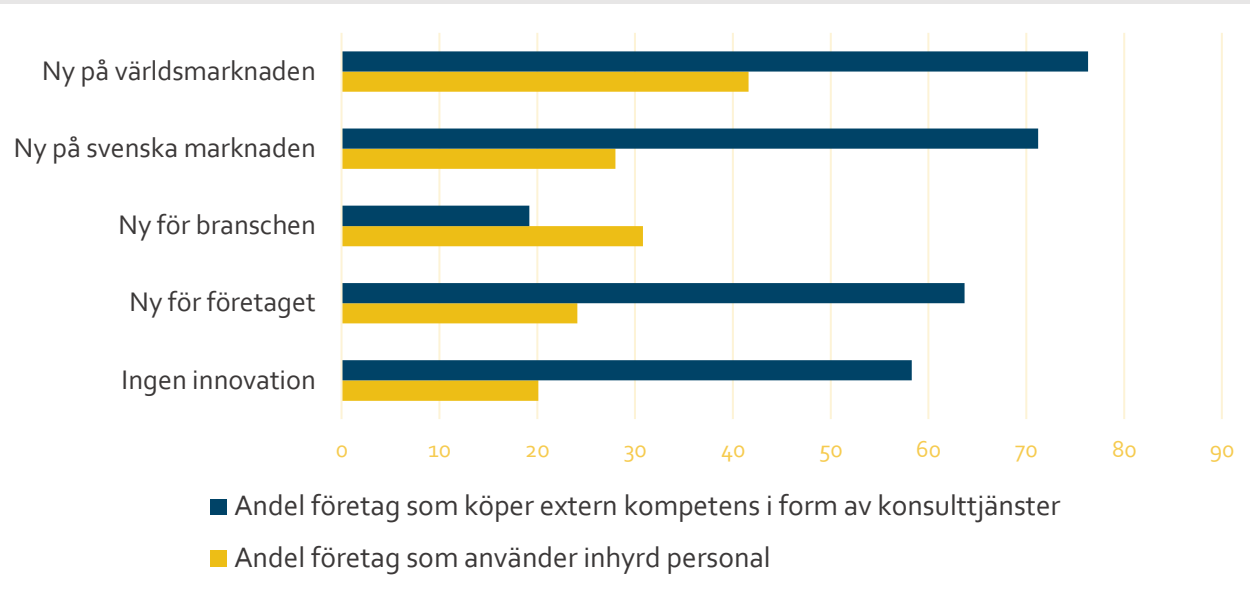
Arbetskraftens utbildningsnivå i företag med olika innovationshöjd

Genomsnittlig andel högutbildade

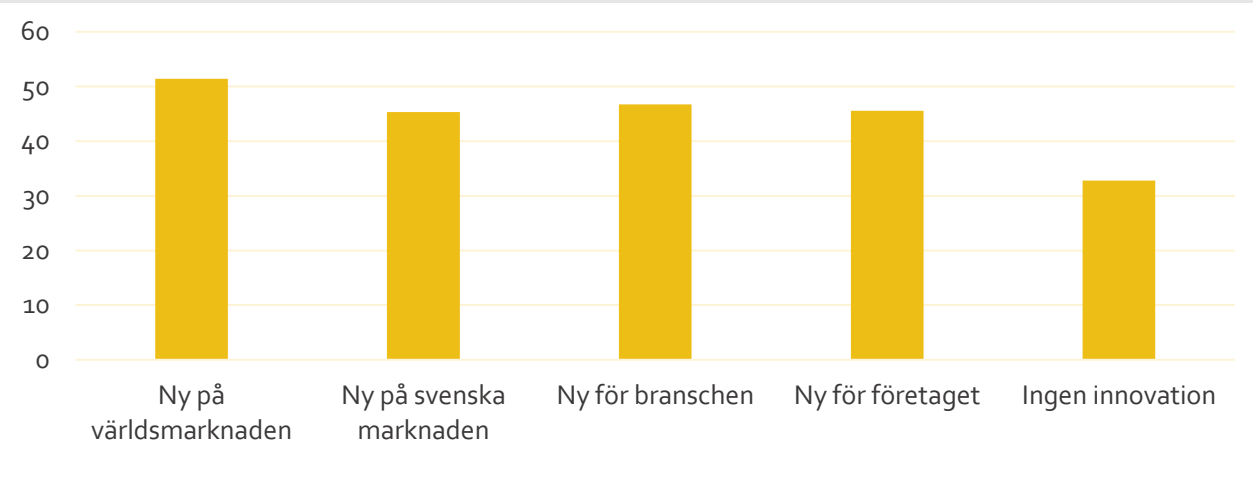


Skillnader i kompetensförsörjning mellan företag med olika nivå av innovationshöjd

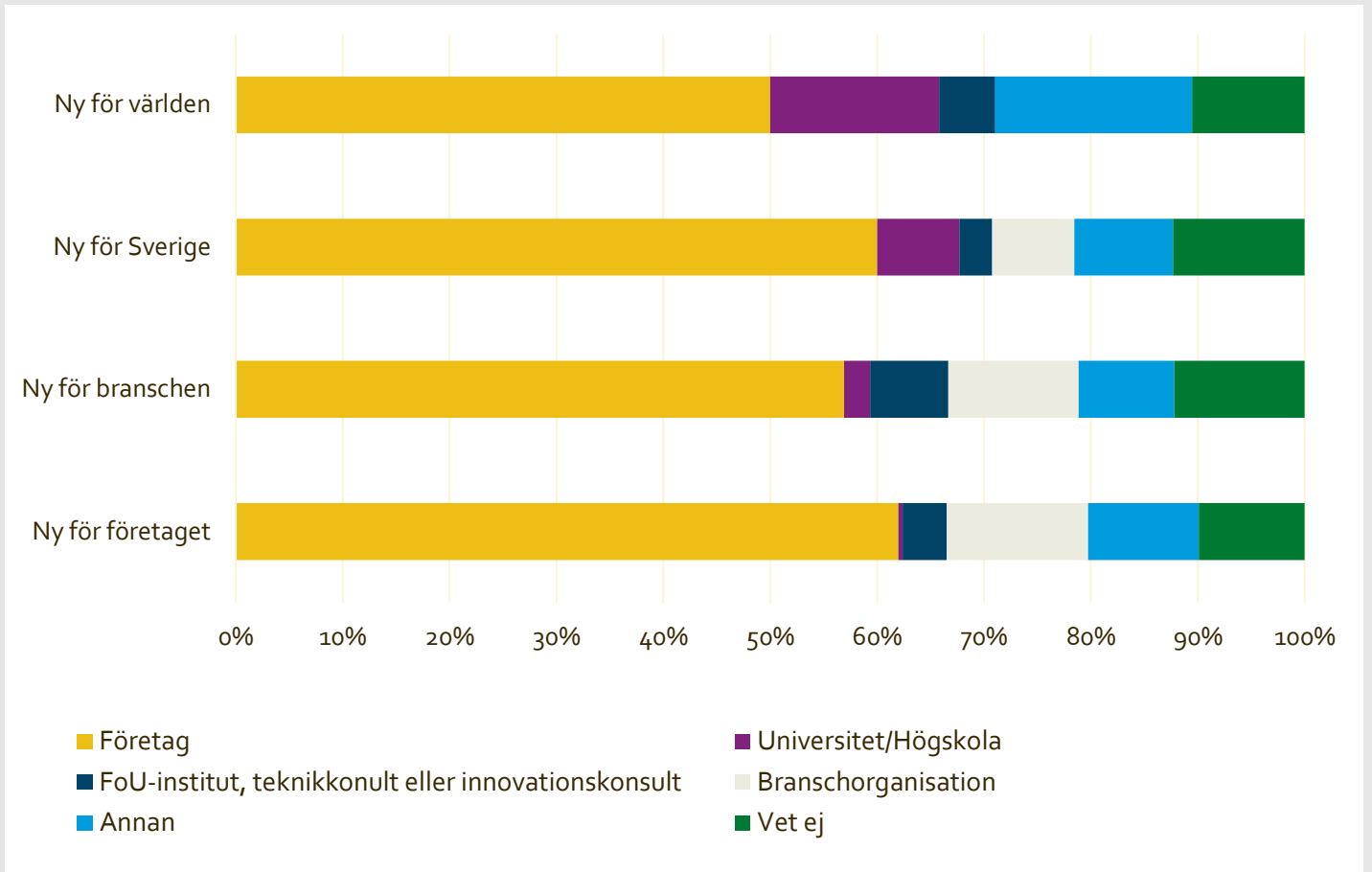
Andel företag som köper extern kompetens



Andel företag som samverkar kring kompetens

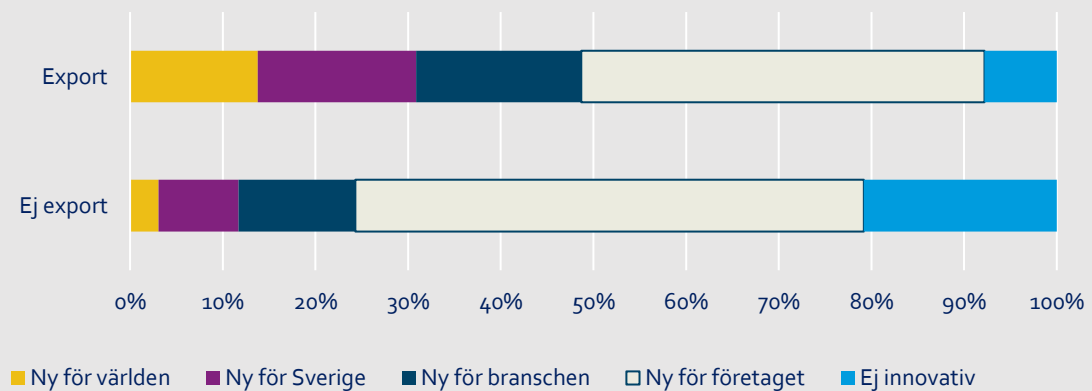
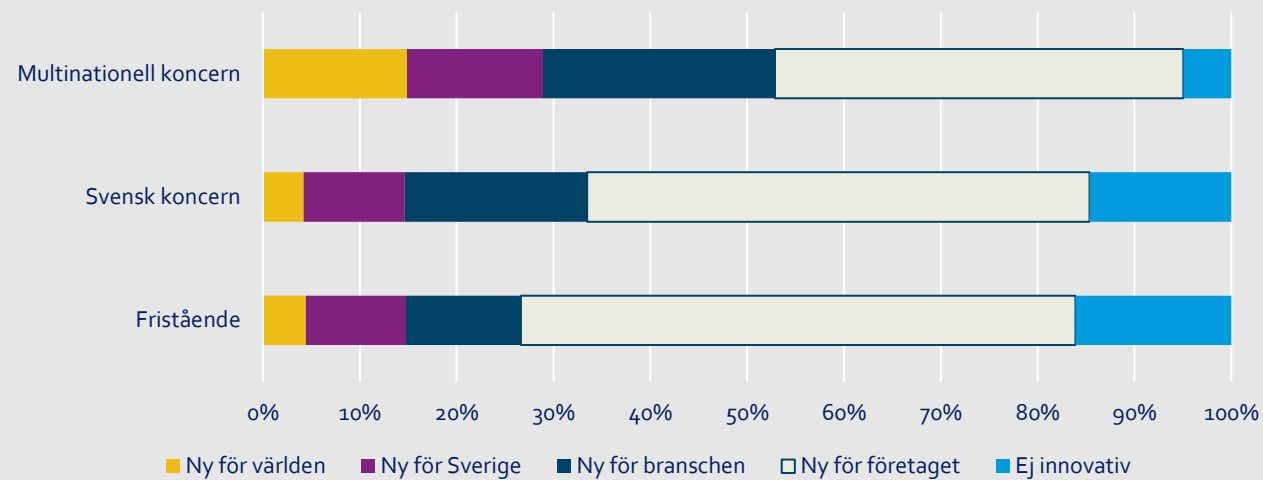


Vilken är den mest
betydelsefulla
samarbetsparten för
företagets
innovationsarbete?



INTERNATIONALISERING

INNOVATIONSHÖJD I OLIKA TYPER AV FÖRETAG



LIVSMEDELSKEDJANS TRANSFORMATIVA KAPACITET HÄMMAS AV FEM GAP

1. Gap mellan forskning och näringsliv
2. Gap mellan leden i värdekedjan
3. Gap mellan den nationella och regionala nivån
4. Gap mellan städer och landsbygder
5. Gap mellan lokal, nationell och internationell marknad

ETT MODERNT INNOVATIONSSYSTEM

- Samlar och koordinerar en bredd av aktörer i en gemensam agenda som styr mot gemensamma mål
- Tar avstamp från efterfrågesidan och sätter entreprenören i fokus som motor i förändringsprocessen.
- Stimulerar och stöttar experimenterande, lärande och stegvis implementering/uppskalning
- Verkar för föränderliga strukturer och regelverk som möjliggör nya aktörskonstellationer som kan utmana befintliga regimer
- Främjar kunskapsdelning och lärande genom att koordinera aktörer

FÄRDPLAN - ETT MODERNT INNOVATIONSSYSTEM

Myndighetssamordning för finansiering, policy, styrmedel och regelförenkling	• Proaktivt arbete där näring och myndigheter möts • Myndighetssamhandling för utveckling av ett hållbart matsystem	Sammanhängande insatser som stärker Fol-utvecklingen i hela värdekedjor
Nationell nod för kunskaps- och informationsdelning	• Spridning av ny kunskap • Utveckling av nätverk • Kontaktyta gentemot nationella och internationella innovationsprojekt	Fler företag som innoverar, samarbetar och lanserar nya hållbara produkter
Sammanhängande och koordinerat nationellt och regionalt innovationssystem	• Regional koordinering och nationell samordning • Dela kompetens och resurser mellan regionerna • Initiering av branschöverskridande samarbeten	Effektivt innovationssystem som stödjer växande företag i hela landet, fler jobb och ökande export
Marknadsorienterat innovationssystem	• Utveckling av affärsmodeller för fler vägar till en nationell och internationell marknad • Främja aktörskonstellationer som kopplar samman värdekedjan	Fler företag som är framgångsrika på en nationell och internationell marknad
Infrastruktur för prototyp, test och uppskalning	• Utveckling av nya modeller för finansiering och riskdelning • Öka tillgängligheten till befintliga testbäddar och anläggningar för legotillverkning	Fler innovativa företag som skalar upp

RESULTAT

Den svenska livsmedelskedjan år 2030 är globalt konkurrenskraftig, innovativ, hållbar och attraktiv att verka inom.